

Wordt het jaar 2020 een echte 4?

Harry Webers
voorzitter SER Overijssel

Time flies ... en we schrijven alweer 2020. We leven 2 decennia na de jaarwisseling 1999/2000, toen er sprake was van millenniumpaniek alom. Door de millenniumbug zouden computers op hol slaan, vliegtuigen neerstorten en kernraketten gelanceerd. Velen hadden er koppijn en slapeloze nachten van. Achteraf bleken zich geen noemenswaardige rampen te hebben voorgedaan, en resteerde de koppijn van de millenniumkater.

Het jaartal 2020 is bijzonder, omdat het - deelbaar door 4 - een schrikkeljaar is. Het getal 2020 is numerologisch gelijk aan 4. Het 'heilige' getal 4 wordt gerelateerd aan het aardse en spreekt snel tot onze verbeelding: 4 elementen, 4 jaargetijden, 4 windstreken en 4 dimensies. Maar in China en Japan staat het getal 4 voor de dood, en daarom wordt het in uitingen vermeden.

Ieder jaar weer verdiepen trendwatchers en beursanalisten zich in de ontwikkelingen en trends, die we kunnen verwachten. Maar bekend is dat veel voorspellingen en prognoses in werkelijkheid anders uitpakken, omdat grote én kleine ontwikkelingen - en dan vaak pas in retrospectief - een materiële impact op onze samenleving en economie blijken te hebben. De wijze les van een oud-directeur was om niet alleen te kijken naar de grote ontwikkelingen, maar bovenal goed te letten op de zogenaamde weak signals.

Het CPB gaat in het vooruitzicht 2020 uit van een afnemende economische groei vanwege de afzwakking van de wereldeconomie. Maar de verwachte groei blijft met 1,4 % positief. Het CPB wijst er op dat de Brexit en het Amerikaanse handelsbeleid de belangrijkste buitenlandse risico's voor onze economie zijn. Ook wordt gewezen op de binnenlandse risico's van de stikstof- en PFAS-problematiek, waardoor de groei van de industrie, bouw en landbouw wordt belemmerd.

Steeds meer wordt duidelijk dat Nederland tegen de grenzen van de groei aanloopt, en dat 'Niet alles kan', zoals het Adviescollege Stikstofproblematiek (Commissie Remkes) concludeerde. De Inspectie Leefomgeving en Transport publiceerde het rapport 'De borging van de nationale ruimtelijke belangen', waarin de werking van het ruimtelijke ordeningssysteem is onderzocht. De ILT concludeert dat de doorwerking van nationale ruimtelijke belangen in het systeem van de ruimtelijke ordening niet vanzelf goed gaat. En dat er risico's bestaan op het gebied van o.a. veiligheid, cultuur en natuur, economie en het vertrouwen in instituties. Voor een goede balans tussen economie en ecologie moeten we de inrichting van Nederland opnieuw bezien.

Internationaal zijn de ogen gericht op de titanenstrijd tussen de economische grootmachten en de wisseling van de economische macht. En op de Amerikaanse presidentsverkiezingen op 3 november 2020: wordt het Trump 2 of niet? Ook zijn de wereld en de economie in de ban van de uitbraak van het coronavirus in China eind 2019. In de afgelopen 4 decennia kregen we al te maken met de grote gevolgen van de virusziekten ebola (Congo, 1976), sars (China, 2002) en mers (Saoedi-Arabië, 2012). De snelle groei van de wereldbevolking en de toegenomen mobiliteit zullen de virusrisico's eerder vergroten dan verkleinen.

Laten we grote paniek zoals in 1999/2000 in dit schrikkeljaar vooral voorkomen, maar dan wel donders goed nadenken over de grote ontwikkelingen en de weak signals. Dit vanuit de symboliek van het getal 4: verantwoordelijk, doelbewust, betrouwbaar en vastberaden!